

# Viewpoints of Nursing and Midwifery Students Toward Desirability of Collaborative Learning in the English Language Course

Mansooreh Azizzadeh Forouzi <sup>1</sup>, Sakineh Mohammad Alizadeh <sup>1</sup>, Aazam Heidarzadeh <sup>2,\*</sup>

<sup>1</sup> MSc, Department of Medical-Surgical Nursing, research center of nursing, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran

<sup>2</sup> MSc, Department of Medical-Surgical Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran

\* **Corresponding author:** Aazam Heidarzadeh, MSc, Department of Medical-Surgical Nursing, Faculty of Nursing and Midwifery, Rafsanjan University of Medical Sciences, Rafsanjan, Iran. E-mail: heydarzadehaazam@gmail.com

**Received:** 29 Nov 2014

**Accepted:** 23 Nov 2016

## Abstract

**Introduction:** Teaching is not only transfer of knowledge, but also, it is an interaction between the learner and the teacher. Thus, student participation in the teaching-learning process can be important and effective in learning. This study was performed to investigate the viewpoint of nursing and midwifery students regarding desirability of collaborative learning in their English language courses.

**Methods:** This intervention study was conducted with the participation of 47 students of Kerman Razi School of Nursing and Midwifery. At the beginning of the course, adequate explanations on student participation in teaching was given. The process of participatory teaching was performed during each session in ten steps. During the last meeting, data were collected using a questionnaire consisting of demographic variables of collaborative teaching procedures. Data were analyzed using SPSS software version 17.

**Results:** The findings showed that most students preferred to be taught by the teacher and collaborative teaching was less favorable. The most favorable was "the text read by the teacher", "teaching a lesson by the teacher" and "analyzing the text words by the teacher". The least desirables were "translation by two or more students using a dictionary at any given time" and "translation by two or more students without using a dictionary".

**Conclusions:** The results showed that students favoured a lesson that was purely taught by the teacher. The nature of an English course probably yielded these results. Therefore, collaborative teaching should be started at lower levels so that students at higher levels are familiar with this method of teaching.

**Keywords:** Collaborative Teaching, Nursing, Midwifery, English Language

# تأثیر آموزش تدریس مشارکتی بر دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی به مطلوبیت تدریس مشارکتی

منصوره عزیززاده فروزی<sup>۱</sup>، سکینه محمد علیزاده<sup>۱</sup>، اعظم حیدرزاده<sup>۲\*</sup>

<sup>۱</sup> کارشناس ارشد، گروه پرستاری، مرکز تحقیقات پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران

<sup>۲</sup> کارشناس ارشد، گروه پرستاری داخلی-جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران  
\* نویسنده مسئول: اعظم حیدرزاده، کارشناس ارشد، گروه پرستاری داخلی-جراحی، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم

پزشکی رفسنجان، رفسنجان، ایران. ایمیل: heydarzadehaazam@gmail.com

تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۵/۰۹/۰۳

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۳/۰۹/۰۸

## چکیده

**مقدمه:** تدریس تنها انتقال دانش نیست، بلکه تعامل یا ارتباطی بین مدرس و فراگیر است. بنابراین مشارکت دانشجویان در فرایند یادگیری می‌تواند بر اثربخشی شیوه تدریس بیفزاید. این مطالعه با هدف تأثیر آموزش تدریس مشارکتی بر دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی به مطلوبیت تدریس مشارکتی انجام شد.

**روش کار:** این مطالعه یک پژوهش شبه تجربی که با مشارکت ۴۷ نفر از دانشجویان پرستاری مامایی دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شد. نمونه‌ها به روش نمونه‌گیری آسان به مطالعه وارد شدند. در ابتدای تدریس توضیحات کافی در مورد نحوه مشارکت دانشجویان در تدریس داده شد و فرایند تدریس مشارکتی در هر جلسه طی ۱۰ مرحله برگزار گردید. در آخرین جلسه اطلاعات با استفاده از ابزار پژوهشگر ساخته بر مبنای تدریس مشارکتی جمع‌آوری شد. از نرم‌افزار SPSS با نسخه ۱۷ جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها استفاده گردید.

**یافته‌ها:** نتایج نشان داد اکثر دانشجویان تمایل به تدریس توسط مدرس را داشته‌اند و تدریس به صورت مشارکتی از مطلوبیت کمتری برخوردار بوده است؛ به طوری که بیشترین مطلوبیت به ترتیب با میانگین (انحراف معیار) ۴/۸۳ (۰/۴۳)، ۴/۸۳ (۰/۴۸) و ۴/۸۱ (۰/۴۰) مربوط به "خواندن متن توسط مدرس"، "تدریس درس توسط استاد" و "تجزیه لغات متن توسط مدرس" و کمترین مطلوبیت با میانگین (انحراف معیار) ۳/۹۱ (۱/۳۸) و ۳/۹۸ (۱/۳۳) مربوط به دو سؤال شامل "ترجمه متن توسط دو یا چند دانشجو با استفاده از دیکشنری در مدت‌زمان معین" و "ترجمه متن توسط دو یا چند دانشجو بدون استفاده از دیکشنری در مدت‌زمان معین" بود.

**نتیجه گیری:** با توجه به نتایج پژوهش دانشجویان تمایل بیشتری به تدریس مدرس داشتند؛ احتمالاً ماهیت درس زبان به گونه‌ای است که دانشجویان تمایلی به مشارکت در آن ندارند. بهتر است که تدریس مشارکتی از مقاطع پائین تر شروع شود تا در مقاطع بالاتر تمایل دانشجویان بیشتر شود و احتمالاً یادگیری هم بهتر صورت گیرد.

**کلیدواژه‌ها:** تدریس مشارکتی، پرستاری، مامایی، زبان انگلیسی

تمامی حقوق نشر برای انجمن علمی پرستاری ایران محفوظ است.

## مقدمه

آموزشی ایران را استفاده از روش‌های آموزش سنتی در تدریس زبان انگلیسی در مدارس و دانشگاه است (۳). در نظام آموزشی ایران، مدرسان با تکیه بر روش‌های سنتی به ویژه سخنرانی، شاگردان را به حفظ و تکرار مفاهیم علمی ترغیب می‌کنند و فراگیران در زمینه یادگیری مفاهیم درسی کمتر با موقعیت‌های چالش آور مواجه می‌شوند، فرصت‌های کمتری برای تعامل، هم‌فکری، همکاری و بحث و گفتگو مدرس با فراگیران و فراگیران با یکدیگر فراهم می‌شود (۴)؛

آموزش زبان تخصصی یکی از زیر مجموعه‌های آموزش زبان است که از دهه ۶۰ میلادی همراه با جهش‌های عظیم علمی در جهان و مطرح شدن زبان انگلیسی به عنوان زبان علم، مورد توجه محققان قرار گرفته است (۱). این در حالی است که مطالعات انجام شده نشان داده است بسیاری از دانشجویان ایرانی پس از گذراندن دوره‌های زبان تخصصی، مهارت‌های زبانی لازم جهت برآورده کردن نیازهای علمی و حرفه‌ای خود را به دست نمی‌آورند (۲). یکی از مشکلات مهم و اساسی در نظام

تعاملی از فرایند انتقال یک طرفه اطلاعات تاکید دارد؛ به طور نمونه نتایج مطالعه‌ای که در خصوص مقایسه روش یادگیری مشارکتی و سنتی انجام شد، نشان داد که یادگیری مشارکتی عزت نفس، میزان تمرکز روی تکالیف، لذت بردن از کلاس و عشق به یادگیری را افزایش و وابستگی به مدرس را کاهش می‌دهد (۱۲). همچنین نتایج پژوهش دیگر نشان می‌دهد که استفاده از این روش یادگیری سبب افزایش درک و فهم علوم، تفکر خلاق، مهارت‌های کسب اطلاعات و تجزیه و تحلیل آن‌ها می‌گردد (۷). یافته‌های پژوهش فضلی خوانی نشان داد که یادگیری مشارکتی در تحریک فراگیران برای بحث و گفتگو پیرامون مسائل ریاضی نقش مهمی را ایفا می‌کند، همچنین در مطالعه دیگر نتایج نشان داد که روش یادگیری مشارکتی نسبت به روش سنتی در رشد مهارت‌های اجتماعی فراگیران مؤثرتر بوده است (۴). در مطالعه‌ای که توسط صولتی و همکاران در سال ۱۳۸۹ انجام گرفت نشان داد که مشارکت هر چه بیشتر دانشجویان در فرایند تدریس مطلوبیت بیشتری را برای دانشجویان ایجاد می‌کند (۱۳).

امروزه متخصصان آموزشی برای یادگرفتن وجود انگیزه را بسیار مهم می‌دانند که با بکارگیری شیوه‌هایی که تأثیر و تأثر متقابل بین افراد گروه را به همراه دارد، می‌توان بین افراد کلاس تعامل بیشتر و بهتری را به وجود آورد و از این راه به درگیری آنان با موضوع درس و در نتیجه، یادگیری پایدار در آنان کمک نمود (۱۳) و از آنجایی که انگیزه به عنوان کلید یادگیری در حالت کلی و به عنوان یکی از مهم‌ترین و مؤثرترین عوامل فراگیری زبان تخصصی به شمار می‌آید و بدون وجود انگیزه کافی دانشجویان هر قدر هم که توانمند باشند، قادر به کسب اهداف بلند مدت در امر زبان آموزی نخواهند شد (۱۴). این مطالعه با هدف تأثیر آموزش تدریس مشارکتی بر دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی به مطلوبیت تدریس مشارکتی انجام شد.

## روش کار

این پژوهش یک مطالعه شبه تجربی است که با هدف تأثیر آموزش تدریس مشارکتی بر دیدگاه دانشجویان پرستاری و مامایی به مطلوبیت تدریس مشارکتی در سال ۱۳۹۱ انجام گرفت. نمونه‌ها با استفاده از نمونه گیری آسان وارد مطالعه شدند. ۴۷ نفر از دانشجویان پرستاری و مامایی دانشکده رازی کرمان که درس زبان تخصصی را در زمان انتخاب واحد اخذ کرده بودند، انتخاب شدند. جهت رعایت اصول اخلاق پژوهش ابتدا به آموزش دانشکده اطلاع داده شد و به دانشجویان شرکت کننده در کلاس نیز در خصوص نحوه کار توضیحات داده شد. دانشجویان پس از کسب رضایت شفاهی و آگاهانه به مطالعه دعوت شدند. برای جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه پژوهشگر ساخته متشکل از دو بخش متغیرهای دموگرافیک (سن، تأهل و رشته تحصیلی) و ۱۱ سوالی که با توجه به محتوای درس و نحوه تدریس مشارکتی و بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای مطلوبیت (از کاملاً مطلوب تا کاملاً نامطلوب) تهیه شده بود، استفاده شد. میانگین نمره برای تحلیل مطلوبیت استفاده شد. روند اجرای تدریس مشارکتی بدین ترتیب بود که ابتدا مدرس طرح درس را در اختیار دانشجویان قرار داده و بر طبق آن کلیه مطالب تدریس شد و نحوه ارزشیابی نیز به طور جداگانه برای دانشجویان توضیح داده شد. در ابتدای تدریس توضیحات کافی در مورد نحوه مشارکت دانشجویان در تدریس داده شد. روند تدریس به این شرح بود: خواندن متن و تجزیه

علاوه بر این طبق تحقیقات انجام شده امروزه اکثر دانشجویان در کلاس‌های درس غیر فعال‌اند، از طرف دیگر برای اساتید نیز مشکل است که تمام بار سنگین آموزش را به دوش کشیده و تسهیل کننده یادگیری باشند، چرا که در سیستم سنتی آموزش نقش معلم به عنوان یک محور در ارائه محتوای درسی قرار دارد (۵). نتایج برخی از تحقیقات نشان داده‌اند که حدود ۸۰ درصد اطلاعات ارائه شده توسط روش مرسوم سخنرانی که در اکثر دانشگاه‌های کشور استفاده می‌شود، در عرض ۸ هفته فراموش می‌شوند (۶)؛ از طرف دیگر در جامعه‌ای که سیستم تعلیم و تربیت آن بدون بحث و انتقاد، مسائل آموزش داده شده را می‌پذیرد و بدون تفکر انتقادی منعکس می‌کند، خطر پدید آمدن انسان‌هایی فاقد نیروهای استدلال و تفکر انتقادی در جامعه افزایش می‌یابد (۷).

توسعه آموزش و ایجاد تحول در آن، نیازمند شناخت فرایند آموزش و آگاهی از شیوه‌های نوین اجرای آن است. این موضوع به ویژه در آموزش علوم پزشکی از اهمیت بیشتری برخوردار است و آموزش پزشکی برای ایجاد یکپارچگی بیشتر در نگارش برنامه‌های آموزشی و هدایت کلاس‌های درس به سمت یادگیری فعال به تغییرات و اصلاحات عمده‌ای گرایش یافته است. این تغییرات به ایجاد تکنیک‌های یادگیری نوآورانه و تعاملی همچون یادگیری مشارکتی منجر شده است (۸). در سال‌های اخیر بر یادگیری فعال و تفکر خلاق در آموزش این گروه از دانشجویان تاکید زیادی شده است، زیرا این نوع یادگیری موجب توانا شدن دانشجو در بررسی و شناخت نیازهای یادگیری خویش، دستیابی به نقش فعال در فرایند آموزش، تقویت تفکر نقادانه، افزایش توانایی تصمیم‌گیری در موقعیت‌های مختلف و تقویت مهارت‌های حل مساله می‌شود (۹)؛ به اعتقاد کارشناسان تعلیم و تربیت، دانشجویانی که از طریق همکاری به یادگیری می‌پردازند نه تنها بهتر مطالب را فرا می‌گیرند و به پیشرفت تحصیلی دست می‌یابند، بلکه از یادگیری لذت بیشتری می‌برند زیرا به جای اینکه تنها شنونده باشند، فعالانه در جریان یادگیری مشارکت می‌کنند و خود را مسئول یادگیری خویش می‌دانند؛ از جمله روش‌های فعالی که امروزه توجه صاحب نظران تعلیم و تربیت را به خود جلب کرده است، یادگیری مشارکتی است (۷).

یادگیری فعال و مشارکتی یک روش مؤثر آموزشی است که در مقایسه با روش سخنرانی موجب یادگیری بیشتر، حفظ طولانی‌تر اطلاعات و لذت بیشتر دانشجو از کلاس می‌شود. آموزش به روش دانشجو-محور می‌تواند منجر به افزایش میزان رضایت مندی دانشجویان، تسریع در امر یادگیری، ایجاد مهارت‌های حل مساله، تداوم یادگیری و تفکر انتقادی گردد (۱۰). یادگیری مشارکتی کاربرد آموزشی گروه‌های کوچک به گونه‌ای است که فراگیران با یکدیگر کار می‌کنند تا یادگیری خود و دیگران را افزایش دهند. اصطلاح‌های یادگیری گروهی و یادگیری مشارکتی، اغلب در معنایی یکسان به کار گرفته می‌شوند؛ در واقع، کارگروهی به معنای کارکردن چند دانش آموز با یکدیگر است و چنین فرایندی به لزوم دربرگیرنده مشارکت نیست. یادگیری مشارکتی، فرایندی است که در آن فراگیران در گروه‌های متشکل از افراد با توانایی‌های مختلف کار می‌کنند و بر پایه موفقیت گروهی به عنوان یک کل پاداش می‌گیرند (۱۱). مطالعات اخیر نشان داده‌اند که یادگیری مشارکتی نسبت به الگوهای آموزشی رایج هم از نظر کلی و هم از نظر اختصاصی از مزایای زیادی برخوردار است و بر بهتر بودن یادگیری

توسط نرم افزار SPSS نسخه ۱۷ به منظور تجزیه و تحلیل اطلاعات استفاده شد.

### یافته‌ها

بر اساس نتایج این مطالعه میانگین سن دانشجویان ۲۲ سال با انحراف معیار ۱ و حداقل و حداکثر سن به ترتیب ۱۸ و ۲۲ سال بود. همچنین بیشتر دانشجویان شرکت کننده زن و مجرد بودند و در رشته مامایی تحصیل می‌کردند (جدول ۱). نتایج مربوط به مطلوبیت تدریس مشارکتی در بین دانشجویان نشان داد که بیشترین مطلوبیت به ترتیب مربوط به "خواندن متن توسط مدرس"، "تدریس درس توسط استاد" و "تجزیه لغات متن توسط مدرس" و کمترین میانگین یا کمترین مطلوبیت مربوط به دو سؤال شامل "ترجمه متن توسط دو یا چند دانشجو با استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین" و "ترجمه متن توسط دو یا چند دانشجو بدون استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین" بود (جدول ۲). جهت مشخص کردن موارد معنی‌دار از آزمون ویلکاکسون و تعدیل مقدار P به روش بونفرونی استفاده شد که مقایسه رتبه مطلوبیت ۱۱ سؤال با استفاده از آزمون فریدمن مقایسه گردید که نتیجه معنی داری را نشان داد (جدول ۳).

لغات متن توسط مدرس، خواندن متن توسط کلیه دانشجویان در همان جلسه، خواندن و ترجمه متن جلسه قبل توسط دانشجویان، تجزیه لغات متن توسط دانشجو یا دانشجویان، مشخص نمودن Part of speech هر لغت توسط دانشجو، تدریس درس توسط استاد، ادامه تدریس درس توسط دانشجویان با کمک استاد در همان جلسه، ترجمه متن توسط دو دانشجو یا بیشتر با استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین، ترجمه متن توسط دو دانشجو یا بیشتر بدون استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین، برگزاری امتحان کتبی یا شفاهی در هر جلسه. در آخرین جلسه اطلاعات با استفاده از پرسشنامه جمع آوری و از دانشجویان خواسته شد که میزان مطلوبیت هر یک از ابعاد فرایند درس را تعیین نمایند. روایی پرسشنامه با استفاده از روایی صوری توسط چند مدرس هیات علمی با سابقه تدریس در زبان انگلیسی و سایر دروس برآورد گردید که از روایی مناسبی (۰/۸۹) برخوردار بود و برای برآورد پایایی از ضریب الفا کرونباخ بعد از جمع آوری داده‌ها ۰/۷ برآورد شد. داده‌ها با استفاده از شاخص‌های مرکزی و پراگندگی محاسبه و با توجه به آزمون کولموگوروف - اسمیرنوف بر عدم توزیع نرمال دلالت داشت از آزمونهای من ویتنی یو، ویلکاکسون، فریدمن با تصحیح بونفرونی و

جدول ۱: توزیع فراوانی ویژگی‌های دموگرافیک دانشجویان پرستاری-مامایی دانشکده رازی کرمان در سال ۱۳۹۲

متغیرها	تعداد	درصد
جنس		
زن	۳۷	۷۸/۷
مرد	۱۰	۲۱/۳
تأهل		
مجرد	۳۹	۸۳
متأهل	۸	۸
رشته		
پرستاری	۲۱	۴۴/۷
مامایی	۲۶	۵۵/۳
کل	۴۷	۱۰۰

جدول ۲: توزیع نمرات دانشجویان پرستاری و مامایی دانشکده رازی کرمان به سؤالات مربوط به فرآیند تدریس

سؤالات	میانگین	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
خواندن متن توسط مدرس	۴/۸۳	۰/۴۳	۳	۵
تجزیه لغات متن توسط مدرس	۴/۸۱	۰/۴۰	۴	۵
خواندن متن توسط کلیه دانشجویان در همان جلسه	۴/۷۴	۰/۷۴	۱	۵
خواندن و ترجمه متن جلسه قبل توسط دانشجویان	۴/۱۵	۱/۲۳	۱	۵
تجزیه لغات متن توسط دانشجو یا دانشجویان	۴/۲۳	۱/۰۹	۱	۵
مشخص نمودن Part of speech هر لغت توسط دانشجو	۴/۴۵	۱/۱۹	۱	۵
تدریس درس توسط استاد	۴/۸۳	۰/۴۸	۳	۵
ادامه تدریس درس توسط دانشجویان با کمک استاد در همان جلسه	۴/۵۳	۰/۶۹	۳	۵
ترجمه متن توسط دو دانشجو یا بیشتر با استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین	۳/۹۱	۱/۳۸	۱	۵
ترجمه متن توسط دو دانشجو یا بیشتر بدون استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین	۳/۹۸	۱/۳۳	۱	۵
برگزاری کوئیز کتبی یا شفاهی در هر جلسه	۴/۶۲	۰/۷۷	۱	۵
کل	۴۹/۰۹	۵/۱۱	۳۸	۵۵

جدول ۳: مقایسه میزان مطلوبیت جنبه‌های مختلف فرآیند تدریس درس زبان از دیدگاه دانشجویان دانشکده پرستاری و مامایی

موارد دارای مطلوبیت بیشتر	موارد دارای مطلوبیت نسبی کمتر
خواندن متن توسط مدرس	تجزیه لغات متن توسط دانشجو یا دانشجو
	ترجمه متن توسط دو دانشجو یا بیشتر با استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین
	ترجمه متن توسط دو دانشجو یا بیشتر بدون استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین
تجزیه لغات متن توسط مدرس	ترجمه متن توسط دو دانشجو یا بیشتر با استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین
	ترجمه متن توسط دو دانشجو یا بیشتر بدون استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین
خواندن متن توسط کلیه دانشجویان در همان جلسه	ترجمه متن توسط دو دانشجو یا بیشتر با استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین
تدریس درس توسط استاد	تجزیه لغات متن توسط دانشجو یا دانشجو
	ترجمه متن توسط دو دانشجو یا بیشتر بدون استفاده از دیکشنری در مدت زمان معین

مقایسه میزان مطلوبیت تعیین شده برای هر سؤال توسط دانشجویان با توجه به متغیرهای جنسیت، تأهل و رشته تحصیلی در مورد هیچ یک از سؤالات تفاوت معنی‌داری را نشان نداد. ( $P = 0/2$ ).

## بحث

یافته‌های این پژوهش نشان داد که از دیدگاه دانشجویان مواردی را که استاد در امر تدریس دخالت بیشتری داشته باشد، مطلوبیت بیشتری داشته است در همین راستا نتایج مطالعه Herzig و همکاران که تمایل دانشجویان را به برگزاری کلاس‌های درس به روش سنتی گزارش کرده بودند، همخوانی دارد (۱۵)، علاوه بر این در مطالعه صفری و همکاران نیز میزان رضایت از روش‌های سخنرانی و مباحثه بالا بود اما اختلاف آنها معنادار نبود (۱۶). همچنین نتایج حاصل از پژوهشی که برای مقایسه روش تدریس مشارکتی با روش سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ انجام شده، نشان داده است که روش سخنرانی همراه با پرسش و پاسخ نسبت به روش تدریس مشارکتی بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان برتری داشت (۱۳). ارزیابی دانشجویان از شیوه‌ای که خود کمتر در آن دخالت دارند دور انتظار نمی‌باشد، چون سیستم‌های آموزشی سنتی سال‌ها با ارائه اطلاعات در قالب کلاس‌های درسی به آموزش افراد جامعه پرداخته‌اند (۱۷). از طرف دیگر دانشجویان از همان بدو ورود به دانشگاه می‌آموزند که استاد منبع اطلاعات است و بهترین و کاملترین یادگیری را از طریق مدرس خواهند داشت و کمتر به بحث‌های گروهی و یادگیری عمیق در روش‌های فعال را مد نظر قرار داده و با توجه به مؤثر بودن کمتر تمایل به استفاده از این روش‌ها دارند (۴).

نتایج مطالعه انجام شده توسط صولتی بیان کرد که روش تدریس مشارکتی نسبت به روش سخنرانی از مطلوبیت بیشتری در بین دانشجویان برخوردار بوده است و میانگین نمرات رضایت دانشجویان قبل از اجرای روش مشارکتی نسبت به بعد از اجرای آن همچنین بین پیش‌آزمون و پس‌آزمون در گروه تدریس مشارکتی نسبت به گروه سخنرانی اختلاف معنی‌داری را نشان داد (۱۳). نتایج مطالعه Hanze و Berger در سال ۲۰۰۷ انجام شد، تفاوتی در به دستیابی به اهداف بین دو گروه تدریس مشارکتی و تدریس سنتی دیده نشد اما انگیزش درونی دانشجویان در گروه مشارکتی بیشتر شده بود (۱۸). کرمی و همکاران در مطالعه خود نشان دادند که پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در گروهی که از روش تدریس مشارکتی استفاده شده بود، در مقایسه با روش سنتی افزایش چشمگیری داشته است (۶). علاوه بر این نتایج مطالعه دیگر نشان داد که روش یادگیری مشارکتی نسبت به روش‌های سنتی تدریس در رشد مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان موثرتر

است (۴)؛ تمامی مطالعات مطرح شده با نتایج حاصل از این پژوهش که بیانگر علاقه دانشجویان به تدریس توسط استاد است تا مشارکت خود آنها مخالف است. با توجه به تأثیر بسیار زیاد روش تدریس مدرس در یادگیری بهتر فراگیران و لزوم تحول در امر آموزش و پرورش و داشتن جوانانی با روحیه کار گروهی بالا، لازم است به سمت روش‌های تدریس فعال و متکی بر فراگیر حرکت نماییم و در کنار آن به یادگیری معنادار دست یابیم، بنابراین مدرسان باید روش‌های فعال تدریس را به خوبی فراگرفته و این روش‌ها را در کلاس‌های درس اجرا کنند و همچنین در جهت تغییر نگرش دانشجویان نسبت به تدریس مشارکتی نیز گام بردارند، زیرا اگر دانشجویان نسبت به این روش‌ها نگرش مثبتی نداشته باشند قطعاً پذیرای آن نیستند و این روش‌ها هر چند مفید بی اثر خواهند بود (۴).

## نتیجه‌گیری

با توجه به نتایج پژوهش دانشجویان تمایل بیشتری به تدریس مدرس داشتند؛ احتمالاً ماهیت درس زبان به گونه‌ای است که دانشجویان بیشتر دوست دارند که در آن مشارکت داشته باشند. بهتر است که تدریس مشارکتی از مقاطع پائین تر شروع شود تا در مقاطع بالاتر تمایل دانشجویان بیشتر شود و احتمالاً یادگیری هم بهتر صورت گیرد. با توجه به محدودیت‌هایی که در این مطالعه وجود داشت از جمله در دسترس نبودن تعداد کافی دانشجو در یک‌ترم تحصیلی پیشنهاد می‌شود مطالعات گسترده‌تری در این زمینه در مقاطع مختلف تحصیلی انجام شود. پیشنهاد می‌شود که در مطالعات آینده علاوه بر انتخاب سایر مباحث زبان تخصصی از جهت ماهیت و تناسب برای آموزش به شیوه مشارکتی یا سایر روش‌های دانشجو-محور مورد مطالعه قرار گیرند.

## سپاسگزاری

پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند از ریاست دانشکده و دانشجویان پرستاری و مامایی دانشکده پرستاری مامایی رازی کرمان و معاونت محترم پژوهشی دانشگاه علوم پزشکی کرمان که امکان انجام این پژوهش را فراهم نمودند صمیمانه تشکر و قدرانی نمایند.

## تضاد منافع

تضاد منافی در این مطالعه وجود نداشت.

## References

1. Rahimi M, Azhegh H. The impact of tblt on mechanical engineering students' achievement and reading comprehension in an esp course. *J Technol Educ.* 2011;5(2):135-43.
2. Mazdayasna G, Tahririan M. Developing a profile of the ESP needs of Iranian students: The case of students of nursing and midwifery. *J Engl Acad Purposes.* 2008;7(4):277-89.
3. Mesbah M, Faghani M, Adib M, Salamat F. Effect of task based teaching on reading and comprehension skills of midwifery students. *Holist Nurs Midwifery J.* 2014;24(3):72-9.
4. Shekarey A. Effects of cooperative learning on the development of students' social skills. *Educ Strateg Med Sci.* 2012;5(1):31-7.
5. Baghaie R, Rasouli D, Rahmani A, Mohammadpour Y, Jafarizade H. Effect of web-based education on cardiac dysrhythmia learning in nursing student of Urmia University of Medical Sciences. *Iranian J Med Educ.* 2012;12(4):240-8.
6. Karami M, Mohammadzade A, Afshari M. The Effect of Cooperative Learning on Group tendency and Academic Achievement of High School Students in Mashhad. *JSR.* 2012;2(6):93-105.
7. Momeni Danaei S, Zarshenas L, Oshagh M, Khoda O, Maryam S. Which method of teaching would be better; cooperative or lecture? *Iranian J Med Educ.* 2011;11(1):24-31.
8. Jafari Z. Comparison of rehabilitation students' learning in neurology through lecture with team-based learning (TBL). *Iranian J Med Educ.* 2013;13(6):448-56.
9. Sadeghnezhad Forotagheh M, Bagheri M. Comparison of Lecture and Puzzle for Teaching Medical Emergency to Anesthesiology Students: Students' Learning and Viewpoints. *Iranian J Med Educ.* 2013;12(10):786-95.
10. Carpenter JM. Effective teaching methods for large classes. *J Fam Consum Sci Educ.* 2006;24(2):13-23.
11. Woolfolk AF. *Educational Psychology.* 3rd ed. New Jersey: Englewood Cliffe; 1987.
12. Catina KL. Outcomes of a sheltered collaborative teaching model for English language learners. USA: Virginia Polytechnic Institute and State University; 2010.
13. Solati S, Javadi R, Hosseini Teshnizi S, Asghari N. Desirability of two participatory methods of teaching, based on students' view point. *Bimonthly J Hormozgan Univ Med Sci.* 2010;14(3):191-7.
14. Mohebi M, Hessamy G, Karimkhanlouie G. Perceptions of Medical Students and EFL instructors of their EAP materials, challenges and implications for Iranian EAP instructors. *J Med Educ Dev.* 2013;6(11):41-9.
15. Herzig S, Linke RM, Marxen B, Borner U, Antepohl W. Long-term follow up of factual knowledge after a single, randomised problem-based learning course. *BMC Med Educ.* 2003;3(1):3. [www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/12675949](http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/12675949)
16. Safari M, Yazdanpanah B, Ghafarian HR, Yazdanpanah S. Comparing the effect of lecture and discussion methods on students learning and satisfaction. *Iranian J Med Educ.* 2006;6(1):59-64.
17. Moradi Dirin M, Verdi M, Delkhah H, Tabrizian K, Izadpanah F. Impact of Pharmacy Training Software, on pharmacy students' knowledge in Zabol University of Medical Sciences and Their Opinion about it. *Iranian J Med Educ.* 2013;12(12):925-34.
18. Hänze M, Berger R. Cooperative learning, motivational effects, and student characteristics: An experimental study comparing cooperative learning and direct instruction in 12th grade physics classes. *Learn Instr.* 2007;17(1):29-41.